Kőszeg 1909. november hó 28-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Elöfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Elöfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

XXIX. évfolyam. | Felelős szerkesztő: JAMBRITS LAJOS. | 48. szám.

Gyermekvédelem Kőszegen.

Az „Országos gyermekvédő liga kőszegi helyi bizottsága“ megalakult és megkezdte működését. Tevékenységünk nem nyilvános és nem zajos. Az igazi emberszeretettől áthatott jótékonyság nem megy vásárra. Segélyre szoruló, züllő gyermekeket és fiatalkoruakat még kevésbé szabad a nyilvánosság elé állitani. A gyermekvédelem legyen kiméletes és tapintatos!

Ezen elvet fogja követni a kőszegi helyi bizottság. Tevékenységünk azonban csak ugy lesz sikeres, ha a közönség támogatását birjuk. E célból röviden ismertetjük feladatunkat, működésünk módját és szervezetünket.

A bizottság tevékenysége kiterjed a jogvédelmet igénylő fiatalkoruak jogügyeinek ellatására. Fiatalkoruak alatt törvényeink értelmében 12—18 évesek értendők. Kivételes esetben 12 éven aluliak is részesülnek jogvédelemben.

A jogügyeket a patronage-zsal szoros kapcsolatba hozzuk. Patronage alatt a gyermekvédelem szempontjából az elhagyott, züllésnek induló, erkölcsileg süllyedt vagy a bün utjára tévedt gyermekekről való társadalmi gondoskodást értjük.

E feladatkör a következőkből áll:

1. bármely vonatkozásu jogsegély a kiskoru érdekében;

2. bünügyekben és gyermekkinzási esetekben a patronageszerü védelem ellatása: a züllés okainak felderitése probation officier (kutató tisztviselő) utján, gondoskodás a védelemről felkért ügyvéd utján és a vádlott jövőjéről való gondoskodás patronus (pártfogó) utján.

Felkérjük mindazon hatóságokat, emberbaráti intézményeket és egyesületeket, melyek a gyermekvédelemmel hivatásszerüleg foglalkoznak, hogy magukat bizottságunkban képviseltessék.

Ügyvezető titkárunk adott esetben felkér egy ügyvédet, hogy a fiatalkoru jogügyét képviselje, illetőleg az előadói tisztet töltse be. A felkért ügyvéd díjtalanul jár el és eljárása eredményéről a bizottságnak jelentést tesz. E jelentés eredményehez képest a bizottság intézkedik a gyermek további sorsáról.

Ezuton megkeressük a helyi és vidéki iskolaszékeket és a tantestületeket, hogy a patronage érdekében:

közöljék a bizottsággal, hogy tagjaik közül kik hajlandók esetenkint a pártfogói tisztet elvállalni;

közöljék, hajlandók-e fiatalkoru bünösöknél a pártfogó utján a gyermekbiróságot az illető iskolai vonatkozásu adatai felol tájékoztatni;

közöljék, hogy a fiatalkoruak tömegzüllésének megelőzése érdekében az Országos Gyermekvédő Liga utján mino egységes aktiót kellene kitejtem;

közöljék, mino egyéb irányban lehetne a tantestületek s a gyermekbiróságok, — másrészt a tantestületek és a Liga közt szorosabb kapcsolatot létesiteni.

Kérjük a közgyámokat, a rendőrséget a szolgabiróságot, a csendőrséget, hogy mindazon eseteket, amikor gyermekvédelem helyén volna, velünk haladéktalanul közöljék. Ily esetben kérjük a tényállást, a züllés okat és körülményeit röviden ismertetni és egyben ama személy megnevezését, ki mint probation officier (kutató tiszt) szerepelne. Bárki részéről történt bejelentés után bizottságunk azonnal intézkedik.

Figyelmeztetjük összes kutató tisztjeinket és pártfogóinkat, hogy eljárásuk alatt megbizásunk felmutatása mellett bármely hatóság segélyét igénybe vehetik.

Bizottságunk szervezete egyszerü. Áll: elnökből, ügyvezető titkárból és 12 tagu választmányból. A folyó ügyeket az ügyvezető intézi; fontosabb ügyek ellátása céljából a választmány gyül össze. Az ügykezelés lehetőleg minden bürokratizmustól mentes, szóbeli és közvetlen. Kiadásainkat az Országos Liga fedezi, nyomtatványainkat is a központ adja. Működésünkről időről-időre a központnak jelentést teszünk.

Szerveink:

a probation officierk (kutató tisztek), férfiak vagy nők, kik adott esetben ügyvezetőnk megbizása alapján a helyszinén eljárva, a gyermek egyéni viszonyait és züllésének körülményeit kikutatják, irásban jelentést, esetleg megfelelő inditványt tesznek;

a védő ügyvédek, kik a kutató tiszt jelentése alapján a fiatalkoruak jogvédelmét ellátják és a további bünözés meggátlása céljából megfelelő intézkedést javasolnak;

a patronusok (pártfogó tisztek) ezeket a bizottság nevezi ki; feladatuk a biroi tárgyalás vagy hatósági intézkedés után a kiskorut figyelemmel kisérni, telette örködni és szükség esetén érdekében eljárni, közbelépni és bizottságunknak jelentést tenni.

Ezekben körvonaloztuk a Gyermekvédő Liga kőszegi helyi bizottságának működését. Magasztos célunkat csak ugy fogjuk elérhetni, ha a közönség támogat és azért felkérünk mindenkit, legyen segitségünkre és karolja fel minden emberbarát a gyermekvédelem ügyet oly lelkesedéssel és szeretettel, mint a milyen szeretetet a gyermek megérdemelt! A cselekedetben van a köszönet!

Akik kutató, vagy pártfogó tisztségre vállalkoznak, sziveskedjenek nálam jelentkezni. A gyermekvédelemre vonatkozó bármely bejelentés kozzám intezendo. Felvilágositással szivesen szolgálok.

Dr. Kopfstein
ügyvezető.

Tárca.

Bucsu a poétától.

Irta: VÉRTESY GYULA.

A tanár ur, Irénke nagypapája az öreg professzorok szokásos ügyességével és macskaszerü fürgeségével ugy kaparitotta el a kávéscsésze mellól a reggeli lapot, hogy Irénke kacagva rászólt:

— Nagytata, miért dugja el az ujságot. Olvastam már.

Az öreg ur erre szégyenkezve kotorássza elő feneketlen zsebe mélyéből az ujságot, ahol békén pihent a modern kor ördöngős papirosa, az ó-kor remekei: Horácius, Ovidius, meg Virgilius zsebkiadásai mellett. Az öreg ur ugyanis abban a tévhitben volt, hogy a klasszikusok összes zsebkiadásai azért zsebkiadások, hogy állandoan az ó zsebében legyenek.

— Hát olvastad már?

— Persze, hogy olvastam.

— No hát akkor itt van az ujság!

— Nagytata, te talán azt hitted, hogy Berendy ur érdekel még engem? Ha igaz: akkor nagyon csalódtál. A mi ügyünk régen be van fejezve.

— Ejnye, ejnye, én pedig azt hittem, hogy az én kis mókusom meg mindig szereti azt a, azt a...

— Gazembert akartál mondani, nagytata, ugy-e? Nem illik rá. Berendy ur nem volt gazember. A gazemberséghez öntudat s beszámithatóság kell. Berendy ur pedig, mint atéle poéta, öntudatlanul s beszámithathatlanul csinálja a dolgait. A hangulatai szerint. Azt hitte, hogy szeret engem, azután rájött, hogy...

— A pénzt jobban szereti, mint téged — vágott közbe az öreg.

— Azután rájött hogy Szépmezősi Lilát jobban szereti, mint engem szeretett, ha ugyan az ó érzését szerelemnek lehetett nevezni.

— Tud is az szeretni!

— En is mindig erre gondoltam, mikor a szerelméről diskurált s azért nem hittem soha neki és azért nem szerettem soha egy percre se.

— Csakugyan nem? Soha? Egy percre se?

— Soha, nagytata.

Az öreg ur kezd megnyugodni. Az ó kis mókusa csakugyan nem szerette soha azt a haszontalan frátert! De hátha mégis? Hátha csak ót akarja elbolonditani félrevezetni?

— Kicsikém, csakugyan ugy van, ahogy mondod?

— Szoktam én hazudni?

Magához vonja a szőke babafejet s mig szeretettel csókolgatja a haját, az arcát, engesztelgeti a kis haragost:

— Nem szoktál, lelkem. Dehogy is szoktál! De olyan jó vagy hozzám, hogy nem akarnál nekem fájdalmat okozni azzal, hogy mutátnád, hogy neked fáj valami. Jóságból iránta való szeretetből akarnád velem elhitetni, hogy azt az embert nem szereted s hogy most teljesen közönyösen olvasod az esküvője hirét. Ettól féltek, hogy igy van a dolog!

— Ugy van, nagytata, ahogy mondtam! Hiszen ha szerettem volna, csak nem kosaraztam volna ki

— Igaz. Miért is kosaraztad volna ki, ha szerettéd volna? Persze, hogy megkért. Hozzámehettél volna.

— No, ugy-e nagytata, hogy mégis ugy van a dolog, ahogy en mondtam. Ha szerettem volna, a felesége lettem volna. Rajtam állt.

— Csakugyan. De azelőtt, kicsikém, azelőtt mégis csak szeretted?

— Gyerekészszel, nem mondom, hogy nem vonzódtam egy kissé hozzá, hiszen melyik kis lány nem erdeklődik egy szép ünnepi legény iránt, aki verseket firkál hozzá? De akkor még gyerek voltam ám nagytata.

— Akkor még? No bizony de vén most az en kis mókusom.

— Bizony vén! Tizenkilenc éves, két honapos és négy napos. Akkoriban még tacskó truska voltam, mikor megismertem s egy kicsit belehabarodtam. Akkor végeztem el a képezdet. Gyermekes ábrándozás volt az egész. Olvastam a Berendy Géza verseit, eleg csinosak voltak; olyan fiatal éretlen lányoknak való, üres rimpengetések, amelyekről ma látom, hogy semmit sem érnek, de amelyek akkor belopóztak a szivembe. Azután megismertem a költő urat s kiábrandultam belőle. S nagyon csalódol nagytata, ha azt hiszed, hogy ennyit is érdeklődöm iránta — s kedves jokedvu pajkossággal mutatott egy körömhegynyit az ujjából

A nagytata teljesen megnyugszik. Mégis csak okos lány az ó kicsikéje. Ragyujt egy rossz portorikóra s utnak indul. A nebulóknak jó dolguk lesz ma. Nem kap szekundát senki. A tanár ur meg fütyörészik is, mig kiindul a szobából.

— No, pá kicsikém!

— Kezét csókolom, nagytata. Jó mulatságot kivánok. Ne legyen nagyon szigoru. Azért tisztességes ember válhatik abból a fiuból is, aki nem tudja kikeresni az ablativus absolutus. Iskola után pedig tessék egyenesen hazajönni s ne a sörház felé. Az az egy pohár sör is elrontja étvágyát. Pedig kár lenne. Csehpimaszt csinálok baracklekvárral, azt pedig nagytata szereti.

— Te kis zsarnok! Különben en nem is iszom már sört.

— Dehogy nem! Tegnap is ivott nagytata. Otthagyta a libamájszeletet délben, mert elrontotta a

Az 1910 évre szóló házadónak kivetése.

— A háztulajdonosok figyelmébe. —

A m. kir. pénzügyminiszter 109, 817/909. számu rendeletével az egyenes adóknak 1910 évi kivetéséhez szükséges előmunkálatok megindítását elrendelte. Ezen miniszteri intézkedés folytán az egyes adónemekre vonatkozó adatok gyüjtésénél változás állott be, a mennyiben 1910-re az időközben megalkotott, a földadókataszter kiigazitásáról és a földadó százalékának megállapitásáról szóló, 19 9 évi V. t.-c. valamint a házadóra vonatkozó 1909 évi VI. t.-c. rendelkezései irányadók. Az előbbi törvények a közönséget érdeklő része, a földrészletek állandó müvelési ágában tör ént változásoknak kiigazitása, — már végre van hajtva, ennélfogva csakis az utóbbi, a házadó törvény érdemel nagyobb figyelmet s annak az eddigitől eltérő nevezetesebb, de már most végrehajtandó rendelkezéseit akarom az adózó közönség tudomására hozni.

Magat a törvényt egész terjedelmében ismeri már a közönség, e lapnak, a házadókataszter elkészitése idejében adott közléséből, most csakis annak a házbér vallomások benyujtására vonatkozó részével foglalkozom.

Ki tartozik vallomást adni, mit kell bevallani, mikor és hol adandó be, ez a szükséges tudnivaló.

A törvény 46 §-a értelmében a házbérjövedelem bevallására kötelezve van a háznak tényleges birtokosa, vagyon közösség esetén az összes tényleges birtokosok, továbbá a nem önjoguak és jogi személyeknek törvényes képviselői.

A ki nem tudná az ivet kiállitani, az dijtalanul veheti igénybe a kivető közegeknek segédkezését. A vallomási iv átvételére azok, akik béradót fizetni kötelesek, a városi adóhivatalban jelentkezni tartoznak.

A bevallás tárgyát a háznak, a bevallás időpontjában fizetett évi nyers bérjövedelme képezi, ide számitandók a szoros értelemben vett lakbéren kivül a természetbeni szolgaltatások, vizvezeték, éjjeli vilagitás, szemétkihordás és más ilyen mellékköltségek, továbbá a bérlő által oly teltétel alatt előlegzett átalakitási költségeknek egyévi aranyrésze, melynek fejében csekélyebb összegü lakbért fizet, ugyszintén a butorbér is.

Az igy kiállitott házbérvallomások legkésőbben f. évi december hó 15 ig a nyujtandók be a városi adóhivatalnál, hol azok jegyzékbe foglalandók.

Aki ezen időre bérvallomását be nem adja, azt a pénzügyigazgatóság a törvény 48 §-a alapján 1% pótlékkal rójja meg a kivetés során megállapitott 11% házbér adón felul, ha pedig vallomását ujabbi 8 nap alatt nem adná be, további 4% pótlékot fizet.

Magától értetődik, hogy ezen pótlékok a megyei, községi s egyéb pótadók kivetésének alapjat nem képezhetik, sőt változhatnak aszerint amint a kivetett adó jogorvoslati eljárás során emelkedik, vagy apad.

A bérvallomások összegyüjtése után készül ezek alapján a kivetés, melyet 1910 évi január hó 15-ig kell elkésziteni, s a pénzügyigazgatósághoz beküldeni.

Tekintettel ezen rövid határidőre nagyon is kivánatos, hogy az adózó közönség törvényes kötelességének pontosan feleljen meg, mert eltekintve egyesek anyagi hátrányától, az adókivetési eredmények mielőbbi összesitése céljából, az előmunkálatok terves határidő szerinti beosztásának szigoru betartására utasitva lett a városi hatóság.

A legtöbb adózó tapasztalatból tudja, hogy mindaddig, mig köztartozásaira nézve tájékozatlan, addig a negyedévi részletfizetések rendesen nem felelnek meg a folyó előirás hányadával, ugy hogy ez év utolsó negyedére aránytalanul nagyobb rész marad, de a késői adóelőirás az egyenes adók alapjára váró megyei, városi és más pótlékoknak kivetését is hátráltatja.

Hogy tehát a pénzügyi hatóság részéről meghatározott munkaterv mindenben betartható legyen, felkérem ez uton az összes háztulajdonosokat, hogy az itt nagyjában ismertetett s hirdetményileg közzé eendő kötelességüket teljesiteni esetleges kételyek eloszlatása végett pedig a városi adóhivatalhoz forduini sziveskedjenek. Az államkincstár érdeke egyuttal a közönség érdeke is.

Jagits Imre,
adóügyi tanácsos, számvevő.

Rendkivüli városi közgyülés.

A laktanya ügy.

A szerdán délután megtartott rendkivüli városi közgyülésnek egyetlen tárgya volt, a laktanya épitésére beérkezett ajánlatok feletti határozat hazatal.

A beérkezett ajánlatokat mult számunkban részletesen ismertettük.

Most a közgyülésen történtekről szólunk.

A városi képviselőtestület a beadott ajánlatok közül egyet sem fogadott el.

A beérkezett ajánlatok ugyanis nem feleltek meg sem a közszállitási szabályrendeletben előirt követelményeknek, sem az árlejtési hirdetményben foglalt feltételeknek. Hozzá időközben még oly motivumok is merültek fel, melyek a hatóság részéről figyelembe voltak veendők. Az ötödik hadtestparancsnokság ugyanis kétrendbeli átiratot is intézett a városhoz, melyben jelezi, hogy a régi laktanya tervek módositást fognak szenvedni s hogy egy kórház épitése is szükségessé vált. Ezen átiratok a versenytárgyalási hirdetmény kibocsátása után érkeztek a városhoz.

A gazdálkodó és pénzügyi bizottság is mérlegelte ezen fontos okokat s éppen azért csak feltételes megállapodásra jutott, mert szükségesnek vélte, hogy Pozsonyban a hadtest parancsnokságnál informátiót nyerjen a város arra nézve, hogy minő módositások várhatók, és okoznak-e ezek költségtöbbletet?

Egy három tagu küldöttség járt el Pozsonyban, hol azon felvilágositást nyerték hogy az átalakitások, módositások jelentékenyek s azok egy vegyes bizottság kiküldését is szükségessé teszik, de az igy módositott laktanya kevesebbe kerül a most előirányzott összegnél, ugy hogy a város jelentékeny megtakaritást érhet el. A módositott tervek és költségvetés még ez évben jóváhagyást nyernek.

De egy alaki hiba is felmerült, mivel a közgyülésnek számolni kellett.

A beadott ajánlatok közül ugyanis egyes-egyedül Dávid János és fia budapesti vállalkozók ajánlata volt kifogástalan. A versenytárgyalási hirdetményben ugyanis határozottan ki volt kötve, hogy az ajánlat munkanemek szerint egység árak alapján teendő. A közszállitási szabályzat is világosan előirja, hogy nem vehetők figyelembe a százalékos árengedményt tartalmazó ajánlatok oly esetben, midőn egységárak ajánlása kivántatott.

Egységáras ajánlatot csak a fent emlitett cég tett, a többi nem s igy a többi ajánlat figyelembe vehető nem volt, de nem vehette figyelembe a közgyülés Dávid János ajánlatát sem, mert az 60—70 ezer koronával drágább Laas József legolcsóbb ajánlatánál.

Igy aztán a közgyülés egyhangulag elutasitó határozatot hozott s utasitotta a tanácsot, hogy majd a módositott tervek alapján hirdessen uj pályázatot. A közgyülésen — mely alig egy óráig tartott — vagy 30 városi képviselő vett részt.

•

Erdőtiszt választás.

A laktanya ügyében tartott rendkivüli közgyülést tisztujitó közgyülés előzte meg, melyen erdőtisztet választott a város. Az erdőtiszti állásra három pályázó adta be kérvényét *Doleschál* Aladár uradalmi főerdész bánokszentgyörgyi, *Almássy* László erdőmester budapesti és *Batta* Ferenc erdőmester nagybányai lakos. A kijelölő választmány mind a három pályázót jelölte a fenti sorrendben. A közgyülés egyhangu felkiáltással *Doleschál* Aladárt választotta meg városi erdőtisztté.

A tisztujitószék elnöke *Miske* Kálmán báró volt.

Városi ügyek.

Hirdetmény.

a házbérjövedelem bevallása tárgyában.

Előre felhivom a bérbeadott lakásokkal biró háztulajdonosokat, hogy az ezekre vonatkozó bérvallomásaikat 1909 évi december hó 15-ig annyival is inkább adják be a városi adóhivatalhoz, mivel az ezen határidő után beadottak 1%, a 8 napnál később beadottak pedig még 4%-al magasabb adóval rovatnak meg. Az 1909. VI. t. c. alapján az erre vonatkozó részletesebb pénzügyigazgatósági hirdetmények később fognak közzététetni.

A bevallás tárgyát képezi: 1) a lakbér; 2) természetbeni szolgáltatások; 3) háztartási költségek (vizvezeték, világitás, szemétkihordás stb.) 4) a lakó által előlegezett költségek arányos része.

Figyelmeztetem a bérbeadott butorozott szobával rendelkező háztulajdonosokat, hogy bérvallomást erről is kötelesek adni.

A bérvallomást ugy a bérlő, mint a bérbeadó köteles rendbirság terhe alatt aláirni. Ugyancsak rendbirság alá esik az, ki a bérlő utóbb irja alá a háztulajdonosnak az ivet.

Valótlan adatok bevallása biróilag büntetendő jövedéki kihágást képez.

Bér vallomási ivek a városi számvevőségnél kaphatók.

Kőszeg, 1909. nov. hó 19-én.

Jagits Imre,
számvevő.

2362/909.

Hirdetmény

Az állitáskötelesek figyelmebe

Ujból figyelmeztetem az 1889, 1888 és 1887 évben született állitásköteleseket, hogy november hó végéig jelentkezési kötelezettségüknek okvetlen feleljenek meg, mert a mulasztók ellen büntetési eljárás fog megindittatni.

Kősz g, 1909. november hó 22-én.

Kőszegi József
rendőrkapitány.

Hirek.

— **A főispán elismerése.** *Bezerédy* István dr. vármegyénk főispánja a városnál tartott hivatalvizsgálat eredményéről leiratban értesiti a várost, mely szerint elismerését fejezi ki *Auguszt* János h. polgármesternek a tapasztalt rend felett.

— **Beszámoló.** *Laehne* Hugó országgyülési képviselőnk december hó 5 én Kőszegen a Mulató nagytermében beszámolót tart.

— **Vizsgálat a városi adóhivatalban.** Dr. *Kiss* Imre pénzügyi titkár a városi adóhivatalban péntek óta az adóügykezelést vizsgálja. Az adóhátralékosok a vizsgálat során kiiratnak s ellenük a végrehajtás a legnagyobb szigorral fog lefolytatódni.

— **Házasság.** *Halász* József a „Vasvármegye" helyettes szerkesztője mult vasárnap kötött házasságot Szombathelyen özv. Kováts Antalné született Glatzhofer Katalinnal, Kováts Antal volt városi számvevő özvegyével. Tanuk voltak *Horváth* Sándor nyugalmazott ezredes és *Linyauer* Albin a Vasvármegye szerkesztője.

— **Eljegyzés.** *Szeybold* János könyvelő, Szeybold Károly kőszegi mészáros és városi képviselő fia eljegyezte *Sterbinszky* Elzuskát Kassán.

— **Gyászrovat.** *Brenner* Sándor Brenner Lajos kéményseprőmester két éves kis fia november hó 22 én elhunyt. 24 én temették el a helybeli sirkertbe.

— **A kőszegi kereskedelmi kör,** mint halljuk, teljesen ujra alakul. Az ujra alakulás már folyamatban van. A kör elnöki tisztségére *Freyberger* Sándort, az alelnöki tisztségre pedig *Roth* Sándort fogják felkérni. Uj helyiségről is gondoskodik a vezetőség, mely iránt a tárgyalások már megindultak.

---

gyomrát délelőtt Igy ne tegyen ma is. Megérzem, ha iszik.

— Te kis boszorka!

A kis boszorka kacagva ugrik a nagyapja nyakába s cuppanós csókokkal bocsátja utra.

Utána becsukja az ajtót, de az öreg csak állva marad az ajtó előtt. Megint felébred a lelkében a kétkedés. Hátha csak tetette magát Irénke? Ott áll az ajtó előtt s hallgatózik. S egyszerre csak vidám trillázást hall. No már akkor csakugyan nyugodtan elmehet. Hiszen Irénke már azt hiszi, hogy ő rég lement a lépcsőn s ime egyedül is jókedvü! Vivát Soroksár!

S leporoszkál a lépcsőn.

Irénke pedig odabent csak ezt várta. Tudta ő, hogy az öreg ur még nem ment el s azért trillázott s csak mikor meghallotta lépései kopogását a lépcsőn, akkor hagyta abba.

Leül s még egyszer elolvassa a lapból az esküvői hirt:

— Berendvölgyi Berendy Géza miniszteri segédfogalmazó, a fővárosi aranyifjuság előkelő tagja, tartalékos honvédhuszárhadnagy, az ismert nevü költő ma vezette oltárhoz Szépmezősi Lila kisasszonyt, Szépmezősi Loránt nagybirtokos s bankigazgató bájos leányát. A költészet istenasszonya mosolyogva adhatja áldását e szép frigyre . . .

Lassan, nyugodtan olvassa a banális hirt. Nyugodt arcán egy vonás sem árulja el, hogy micsoda fájdalmat érez. Azaz nem is fájdalom az, hanem gyülölet. S gyülöletének ebben a fellobbanó percében szükségét érzi annak, hogy ezt a gyülöletet még jobban szitsa.

Átmegy a másik szobába s a könyvtárból kivesz egy diszkötésü könyvet. Berendy ur verseskötete „A sziv hullámai . . ." Az első lapra verset irt a költő ur. Azzal végződik a lapos vers:

> Mind rólad szólnak e dalo',
> Másról dalolni nem tudok
> És nem is akarok . . .

Lapozgat a kötetben. Csakugyan mindet hozzá irta. Szerelmük minden jelentéktelen epizódját megénekelte, üres, semmitmondó dalokban. De akkor, hogy rajongott értük! Milyen csodalatosan szépnek találta e zöngeményeket, melyekben lélek, érzés cseppnyi se volt — csak rimek, rimek, átkozottul jól csengő, üres rimek! S hogy szerette azt a széparcu, herkulestermetü, üreslelku, nyomorult legényt, aki egyre azzal hitegette, hogy feleségül fogja venni. Pedig csak szeretőjévé akarta tenni.

A gazember!

A szép gyermek arcát elfutja a vér, mikor megjelenik a lelkében annak a szörnyü délutánnak a képe, amikor a férfi vad szenvedélytől lángoló arccal zárta a karjaba s mint valami éhes vadállat, szinte habzsolta ajkáról a csókokat. Alig birt kimenekülni az öleléséből. Szerencsére akkor jött haza a nagyatyja.

Ezek után a csókok után nem várhatott egyebet, minthogy meg fogja kérni a kezét. Hiszen esküvel fogadta, hogy meghal, ha nem lesz az övé. S mi történt? Másnap arra kérte, hogy jöjjön el a lakására, fel akarja neki ott olvasni egy pár versét, mert odahaza nem lehet, a nagypapa mindig háborgatja őket.

Ekkor utasitotta ki! A költő ur mosolygott, mikor ő kétségbeesett zokogással vonta kérdőre, hogy mi jogon mer neki ilyen ajánlatokkal előállani.

— Mi jogon? A szerelem jogán. S ha szeret, holnap nálam lesz! . . .

Többé nem látta. A nagyapjának azt mondta, hogy a kimaradás feltünő ne legyen, hogy Berendy megkérte, de ő kiadta az utjat, mert nem tudnának megélni a Berendy nagyzoló hajlamai mellett. A fizetése csekély s adósságokban máris uszik, nem mehet hozzá.

Az öreg ur azonban nem hitt egészen. Elment a fiatal urhoz, persze az unokája tudta nélkül s nagyszerényen s félénken megkérdezte tőle, hogy miért maradt el a háztól, talán megbántotta Irénke, vagy ő?

Berendy ur kijelentette, hogy azért nem megy hozzájuk többé, mert ő becsületes ember s miután anyagi dolgai miatt nem nősülhet s miután látja, hogy Irén kisasszony vonzalma komoly, hát nem akarja a lelki nyugalmát továbbra is zavarni.

Szegény öreg még meg is dicsérte otthon aznap este Berendy urat, hogy milyen tisztességes ember.

Irénke pedig akkor mondta rá először, hogy gazember.

S azóta sokszor . . .

Hanem most, mintha ez a nagy gyülölet elérte volna a tetőpontját. S mig kis keze szinte öntudatlanul tépi ki a könyvből a lapokat, mintha fájdalmas lelkében a gyülölet helyére a kiábrándulás lépne.

Nem volt ez az ember gazember, csak olyan gyáva, mint a legtöbb férfi. Talán szerette is őt a maga módja szerint, de nem merte érte megküzdeni az élet nyomoruságával.

Tépi, tépi ki a lapokat a verseskönyvből. S mikor azután teleszórta magát az apróra tépett könyvlapokkal ugy, hogy olyan volt, mint valami hócsillagokkal ellepett tündére a korai tavasznak, — egyszerre csak lehajtotta a fejét s kitört lelkéből a visszafojtott fájdalom. S ebben az érzésben nem volt már semmi a gyülöletből — csak siratta, siratta a széttépett könyvvel együtt fiatal szivének első szerelmét, első szerelmének széttépett ábrándjait.

A költő ur alakja ködszerüen, szürkén beleveszett ebbe a kiábrándulást fájdalomba és semmi mást, senki mást nem siratott, csak széttépett ábrándjait s örökre eltünt illuzióit a szerelemről.

S ha a nagypapa még egyszer el fogja hozni dr. Sövény urat, a mennyiségtan ifju, de kopasz tanárát, aki egyszer már kijelentette, hogy esedezik az Irénke kezéért — hát aligha fogja eredmény nélkül ismételni a kérést.

Búcsut vett a poétától, az első szerelemtől, az ábrándoktól.

S azután a könyeit letörölte, a papirt összeseperte s a könyv kemény diszkötésével együtt kivitte a konyhába s a tüzre tette.

Odakint még egyszer telejött ugyan a szeme könynyel, de az már talán csak az égő papir füstjétől volt . . .

— **Képviselőtestületi tagválasztás** lesz ez év december havában. A választás határnapja ez ideig még megállapitva nincs. 17 rendes tagot és 5 póttagot választ a város közönsége. A következő képviselőtestületi tagok mandátuma jár le ez év végével: Auguszt Imre, Baits Mihály, Frankl Bernát, Szeybold Kálmán, Freyler Lajos, Gürtl Ödön, Bilisits Ferencz, id. Lauringer János, Maitz József, Martinkovits Mátyás, Michaelis Izidor, báró Miske Kálmán, Röth Sándor, Schwarz Károly, Simon Antal, Szova Ferenc és Terplán Kornél-é. A póttagok már mind elfogytak. A választás iránt már is érdeklődés mutatkozik.

— **Városi közgyülés.** Kőszeg város képviselő testülete december hó 2-án rendes közgyülést tart.

— **Az állitás köteleseket** ujból figyelmezteti a rendőrkapitányság, hogy e hó végéig jelentkezési kötelezettségüknek okvetlen feleljenek meg, mert a mulasztók ellen a büntetési eljárás fog megindittatni.

— **Felolvasások a fogimnáziumban.** A fogimnáziumi igazgatóság közli velünk, hogy még a karácsony előtti időben négy felolvasás lesz a fogimnázium disztermében. Az első ma nov. 28-án délután ½6 kor lesz. A felolvasások tárgysorozata a következő: nov. 28-án Róma, dec. 5-én: Románnak folytatása, dec. 12-én Nápoly és környéke, dec. 19-én fizikai előadás. A három első felolvasást vetitett képek kisérik, a 4-ik előadást pedig kisérletek az elektromosság köréből. Az előadások mindig délután fél 6 órakor kezdődnek. Belépődij 20 fillér. A magunk részéről is kivánatosnak tartjuk, hogy ezen tanulságos és egyuttal élvezetes előadásokon közönségünk mentül nagyobb számmal jelenjék meg.

— **Meghiusult betöres.** Betörők jártak pénteken éjjel városunkban. A szolgálatot teljesitő rendőr az éjfél utáni órákban két gyanus alakot pillantott meg Röth Jenő könyvkereskedő boltja előtt, kik a rendőr láttára futásnak eredtek. A rendőr követte a betörőket, de azoknak sikerült elmenekülni. Épen munkában voltak, mikor a rendőr megpillantotta őket. Már leszedték a kirakat redőnyének lakatját és a redőnyt akarták felfeszíteni, de erre már nem volt idejük. A betörők állitólag cigányok voltak, kik közül az egyik magasabb, a másik pedig kisebb termetü volt. Ugyanaz éjjel Röt. Rendek és Hámorban követtek el betörést, mit hihetőleg ugyancsak a Kőszegen látott két alak követett el. A csendőrség széles körü nyomozást inditott a betörők után, kiknek lelkét bizonyára sötét bűnök terhelik.

— **A városok kétmilliója.** A két millió korona felosztását a kormányválság nem akadályozza. A két milliót épen azért felosztják mielőbb. Most már illetékes helyen elejtették azt a tervet, hogy esetleg a jövő évi két millióval kerüljön kiosztásra a folyó évi is. A felosztás kérdésével a minisztertanács is foglalkozott. Annyi bizonyos, hogy most már a legkomolyabban foglalkoznak az illetékes körök a szétosztás kérdésével s addig az nem is kerül le a tapétáról, mig a felosztás tényleg meg nem történik. Az akadály természetesen a felosztás elvi részének a megállapitása, mire vonatkozólag a tárgyalások folyamatban vannak.

— **Uj villamos csatlakozások.** Jelentékeny eredménnyel járt a villamos központi telep vezetőségének mult heti akvirációja. A fogyasztók sorába lépett *Waisbecker* János háztulajdonos is, ki pedig annak idején nem volt villamos barát. Mindenesetre nagy erkölcsi eredményt ért el ezzel a villamos társulat és bizonyosra vehető, hogy lassankint a többi tartózkodók is követik a jó példát.

— **A rohonci tifusz.** Hiri adtunk arról, hogy Rohoncon tifuszesetet konstatáltak. A betegek száma egyre szaporodik. Egy már meg is halt. A járvány miatt, a rohonci kereskedők már is tetemes károkat szenvednek. Így pl. az ott hadászati céllövészetben levő nagy számu katonaságot a járvány miatt elvitték és a szomszéd falvakban helyezték el. A katonaságnak az az intézkedése egyebként általános megnyugvást kelthet azok között, akiknek félteni való katona fiuk van. A katonaság tehát gyors intézkedéssel elejét veszi a bajnak.

— **Az Esterházy hercegi urodalmak bérbeadása.** E hó utolsó napjaiban jár le az a pályázat, amelyet az Esterházy hercegi hitbizományhoz tartozó urodalmak uj bérbeadása tárgyában a hitbizomány kormányzója kibocsátott. A mostani bérbeadás nagyban és egészben eltér az eddigi rendszertől. Eddig ugyanis az volt a cél, hogy minél nagyobb birtoktestek legyenek egyesithetők egy kézben. Igy történt azután, hogy a mérhetetlen kiterjedésü hercegi javak vármegyénkben egy kéi bérlő birtokában voltak. Nagy Albert hercegi kormányzó ezzel ellentétben épen arra törekszik, hogy most a tulnagy urodalmak több részre szakitva, több kézbe kerüljenek. A hercegi bérletek felett csak december hó folyamán fognak dönteni és már is igen sok bérlő jelentkezett minden egyes birtokcsoportra.

— **Váljunk el.** Egy szánalmas férj - Kőszegen iparos, — siralmas hangu válókeresetet adott be minap szombathelyi ügyvédje utján a szombathelyi törvényszékhez. Arra kéri a törvényszéket, hogy bontsa fel a nejével kötött házasságot, mert az az élet közösség, amit feleségével folytat, csupán szatirája a házaséletnek. Az asszony soha sincs otthon, — mondja a keresetében — nem törődik velem semmit sem, mással kell mosatnom és házasember létemre máshonnan kell az ennivalót beszereznem. Ez még mindig hagyján volna, de a legnagyobb baj az, hogy mikor hébe hóba hazajön és én jó szivvel elfelejtve minden bosszuságot, feléje közeledtem, eltaszit magától. Ha megakarom csókolni, harap; ha megakarom ölelni, rug; sőt még pofon is szokott vágni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nem szereti a férfinemet, sőt nagyon is szereti, csakhogy ebbeli kedvteléseit házon kivül elégiti ki. Már a lakodalmunk előestéjén rajtacsiptem, hogy egy idegen férfi ölében ült és csókolgatta. De megbocsátottam neki. A helyzet azonban nem változott meg azóta sem és én megelégelve ezt a — csak papiroson levő — házaséletet, kérem a házasság felbontását. — Igy szól a kereset. És ha a benne elmondottak megtelelnek a valóságnak, akkor a törvényszék bizonyára megszabaditja a szánalmas férjet a hymen rózsaláncaitól.

— **Adomány a lékai orgonaalap javára.** A lékai daloskör, mely évek hosszu során keresztül Popp Lajos tőtanitó karnagy vezetése alatt általános elismerés mellett működik, a napokban tartott értekezletén elhatározta, hogy jelenlegi vagyonát, mely kerek hatszáz koronából áll, a lékai templom orgonaalap javára ajándékozza. Egyebekben kimondották azt is, hogy ezután is befolyó jövedelme ez alapra kezelendő.

— **Nagy Gábor** szőlőbirtokos Kóly (Bihar megye) annyi köszönő és elismerő levelet kapott az utóbbi időben az ő világhirü Delaware szőlőjét és borát illetőleg hogy egész bizonyos miszerint szőlőgazdáink rövid időn belül mindent elfognak követni, hogy a „Delaware" szőlőikben ne hiányozzék. Oly sok előnye van e kitünő szőlőnek és bornak, hogy kötelességet vélünk teljesiteni, midőn t. olvasóinknak ajánljuk, hogy hozassák meg Nagy Gábor, Kóly (Bihar m.) képes árjegyzéket, mely különben is mindenkit érdekló, igen hasznos tartalmu könyv és ingyen küldi mindenkinek.

— **Értekes ünnepi ajándékot** hihetetlen csekély árért képez az 19 0. évre szóló Gyermeknaptár, mely az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában immár 11 év óta jelenik meg. Előttünk fekszik e naptár. A cimlapot az állatrajzairól országszerte ismert Vezényi által készitett gyönyörü szines kép disziti, mely a birkanyáj közepette furulázó pásztorgyermeket ábrázol. A 64 nyolcadrét oldalra terjedő és 34 szép képpel illusztralt könyv ára 10 fillér, melyből 2 fillér a tanitók özvegyeinek és árváinak gyámolitására szánt Eötvös-alapot illeti. Elbeszélések, versek, történetek, mesék foglaltatnak a könyvben, mind arra célozva, hogy a gyermekekben a nagy természet s különösen az állatok iránti érdeklődést és szeretetet felkeltsék és igy terjesszék az állatvédelem eszméjét, melynek erkölcsnemesitő volta mellett, nagy jelentősége van a közgazdaságban is. Majdnem 30-at megütő, köztük több pályadij-nyertes dolgozatban igen vonzó, közhasznu és tanulságos tudnivalókat hordtak össze a többnyire tanitással foglalkozó szerzők, ugy, hogy tekintettel a könyv nemes célzatára és igazán páratlan olcsóságára, csak ajánlani tudjuk beszerzését mindenkinek, aki akar saját gyermekeinek, akár szegény iskolás gyermekeknek örömet akar okozni és egyben a gyermekek érzelmi világának nemesitésére kiván hatni és azok örömében maga is örömét leli. A Gyermeknaptár legcélszerübben postautalványon megrendelhető az Országos Állatvédő Egyesületnél, (Budapest, IX., Ernő-utca 11—13.) mely a naptárakat portómentesen küldi meg a megrendelőknek. A jelentékeny postaköltség lehető csökkentése érdekében azt kéri az egyesület, hogy egy-egy cimre legalább 10 példány rendeltessék meg 1 korona árban.

— **Anyakönyvi statisztika.** A kőszegi anyakönyvi hivatalban az utóbbi időben a következő születési, házassági és halálozási esetek jegyeztettek be:

Születés.

Nov. 14-én: Scheer Lipót és Hetlinger Teréz leánya Anna r. k. — Fischer Ernő és Deutch Fani fia Miklós izr. — Simon József és Geröly Gizella fia Imre r. k. — Saphütl Mihály és Koller Teréz fia Miklós r. k.

Nov. 16-án: Hauer Antal és Janzsó Julia leánya Maria r. k.

Nov. 19-én: Draskovits Sándor és Tompek Teréz fia Lipót r. k.

Nov. 21-én: Hochecker János és Preisz Mária leánya Erzse r. k.

Nov. 22-én: Bakos Gyula és Kustor Julia fia Gyula r. k. — Csery Károly és Sautnauer Mária fia Rezső r. k.

Nov. 26-án: Letenai Gyula és Ulreich Karolin leánya Anna r. k. — Gerencsér István és Kis Mária fia László r. k.

Házasság.

Nov. 15-én: Nagy Béla polg. isk. tanár és Vidt Ilona.

Halálozás.

Nov. 14-én: Musser Leopoldina 14 napos r. k. rángógörcs.

Nov. 15-én: Kálmán Lajosné 54 éves r. k. agydaganat.

Nov. 19-én: Michaelis Izidorné 68 éves ág. ev. szivszélütés.

Nov. 22-én: Hochecker Erzse 5 napos r. k. gyengeség. — Borbás Erzsébet 23 napos r. k. gyengeség.

Nov. 25-én: Kohn Jakabné 71 éves izr. gyengeség.

Színészet.

A mint halljuk, még egy hetet tölt el Kőszegen *Kiss* Árpád szintársulata s azután bezárulnak a „szinház kapui. A derék társulat innen Körmendre megy.

Az elmult heti müsor igazán kielégitette a szinház látogató közönséget. Három ujdonságot is láttunk. Az Elvált asszony, a Bolond, a Csók király operette ujdonságok kerültek bemutatásra, midegyik telt ház előtt.

Szombaton ment az Elvált asszony, mely egyuttal a *Korda* Sándor jutalomjátéka is volt. A közönség zsufolásig megtöltötte a nagy termet. Vonzott az uj darab, de vonzott Korda kitünő játéka is. A darab, mely igen jó előadásban ment, tetszett a közönségnek. A szép muzsika fogékonyan hatott. Korda Sándor az udvari titkár szerepében kitünő alakitást nyujtott és ugyancsak jól énekelt partnerével Kövi Juliskával együtt. Tetszettek Kövi Kornél és Német Anna is.

Vasárnap délután az Erdész leányt adták, este pedig Rákosi Jenő regényes daljátéka a Bolond került szinre, Kövi Juliska bucsu felléptével. A nehéz darab ugyancsak gondot adott a szereplőknek, de azok megállták helyüket. A közönség sokat tapsolt. Kár, hogy a darab élvezetét a karzati publikum rontotta. Vasárnap este más darabnak is meg volna a közönsége. — Kövi Juliskát melegen ünnepelték.

Hétfőn a Diplomás kisasszonyokat láttuk jó előadásban. Kövi Kornél, Német Anna, Széesi Emma, Szántó, Korda, Ernyei arattak sikert.

Kedden Az ölgyilkosok klubja cimü dráma ment elég szép számu közönség előtt. A szereplők megállták helyüket. Utána kabaret előadás volt, melyen igen jól mulatott a közönség. Különösen tetszett *Ernyei* Emil, ki a conferencier tisztet töltötte be sok ügyességgel és elmésséggel.

Szerdán adták a Csók király operettet telt ház előtt. A szép zenéjü darab meghóditotta a közönséget. Széesi Emma remekül énekelt s a közönség elismerő tapsa nem is maradt el. Jók voltak Kövi Kornél, Német Anna, Korda és Szántó is.

Csütörtökön a Suhanc ment elég szép számu látogató előtt. Széesi Emma aratott zajos sikert a darabban, ugy hogy meg is kellett ujráznia közkivánatra egy kedves énekszámot. Szép sikerrel játszott Német Anna is, kinek szintén kijutott a tapsból. A darab Ernyei és Szántó jutalomjátéka volt, kiket a közönség szép ajándékkal lepett meg.

Pénteken a Hivatalnok urak cimü társadalmi élet kép került szinre közkivánatra másod izben, jól látogatott ház előtt. Az előadás igen jó volt. Kiss Árpád a Röthbácsi szerepében ujra remekelt.

Szombaton Göre Gábor Budapesten cimü daljáték ment. Halász Alfréd jutalomjátékául. Vasárnap Erdőss Richárd a m. kir. operaház énekművésze vendégszerepel, ki nagy dalestélyt tart, melynek keretében Fauszt, Varázsfuvola, Zsidónő, Mesterdalnokok, Lohengrin operákból fog egyes számokat előadni.

Különfélék.

A nőgyülölő. Bármilyen csodálatosnak is látszik, de akadnak olyan emberek, akik a női nem iránt nagy ellenszenvvel viseltetnek. Ilyen nőgyülölő, még pedig a javából, Starr csikágói egyetemi tanár, aki legutóbb felolvasást tartott a szép nemről és birálatában erősen kikelt ellenük. Starr ur felolvasása nagy feltünést keltett egész Amerikában, ami érthető is, ha ezen alábbi sorokat olvassuk:

„Lehetetlenség — mondotta — a nőket civilizálni, mert természetük alapjában véve barbár. Felszólitott mindenkit, hogy emlitsen csak egy olyan kiváló dolgot amit nő produkált akár a tudományban, irodalomban vagy a müvészetben. Hitvallása az alacsonyrendü kultura vonásait mutatja. Mindenütt jeleket és csodákat lát. A huszadik század asszonyán ősi elődeinek müvelődési fokozatát lehet észrevenni. Kedveli a csillogó szineket, szenvédélyesen szereti az ékszereket és az illatositókat. Jellemének alaptulajdonságai és ösztönei az évszázadok során nem változtak. Közmondásossá lett barbár ravaszsága és sok más ámitó eszköze, amelylyel célját elérni törekszik. Ha az egyenes uton járhatna, még akkor is a kétséges módokhoz folyamodik. A nő ősrégi világban él, régi gondolatokat gondol, régi érzéseket érez, régi minden reménysége és félelme. O az örök vad teremtés és mentségére csupán az a tény válik, hogy barbár volt és az is fog maradni . . ."

A léghajózás Japánban. A felkelő nap országában már régóta tudják, hogy milyen jelentősége van a léghajónak a hadjáratban. Már az 1894—95 iki japán-kinai háborubau szerepelt egy ilyen léghajó, melyet egy Jamada nevü mérnök épitett. Több hónapig tartó tanulmány után elkészitette egy kormányozható léghajó tervét, melynek alapján fel is épült a léghajó s ez a mandzsuriai hadjáratban kitünő felderitő szolgálatot végzett. Azóta a léghajót szokszor tökéletesitettek és beavatott szakértők ugy vélekednek, hogy a Jamada-féle léghajó tökéletesebb az európai kormányozható léghajóknál s különösen az a kitünő tulajdonsága van, hogy szél ellen is tud haladni. A nagyközönség azonban még csak nem is láthatja ezt a léghajót, amelynek kizárólag katonai rendeltetése van. Jamada néhány év előtt egy légtorpedót alkotott, amely ellenséges léghajók elpusztitására fog szolgálni. E jelekből itélve a jövő századok embereinek tehát léghajócsatákban is lesz szomoru részük.

A csók. A költők által olyan szépen megénekelt csókról nem is tudják az emberek, hogy az milyen veszedelmes, ha tuberkulózismentes, ha egészséges ifju párak váltanak ilyen szerelmi levelezést egymással. Veszedelmes, mert legtöbbször házasság lesz belőle, ez pedig nagy baj sok házaspárnál, akik megunják egymást.

De a csók igazi veszedelme a különböző betegségekben rejlik, melyet öreg orvosok állitanak ugyan, de amint mondják, mégis van benne valami igaz. Mert adatok bizonyitják, hogy nagyon sokan kaptak veszedelmes betegséget a csókolódzástól. Nagyon sok nő van, akinek az orrát teljesen lemarták a csókok, melyeket a a beteg férfi adott szerelme bizonyitékául. Számtalan tüdővészes férfi leheli felesége szájára a tüdővész csiráját, akik nem is tudják, hogyan kapták meg a gyilkos betegséget. Akárhány olyan nő van, akinek a kezét kellett levágni, mert egy tüdővészes megcsókolta.

Mindezek dacára a csókolódzásról nem akar leszokni az ifjuság s amikor az imádott szaját megcsókolhatja legkevésbé sem gondol azzal, hogy talán a halált szivta magába.

Sok ország van azonban, ahol a csókot nem ismerik. Igy Törökországban sem csókolódznak az emberek pedig ott is épp ugy vannak szerelmespárok, miut nálunk. De a török szerelmes higgadt természetü és belátja a csókolódzás veszedelmét, ami már akkor is veszedelmes, ha az arc vagy kéz izzadt. Ez pedig nyáron nagyon gyakori.

Ne csókolódznunk tehát, mert az veszedelmes, kü lönösen a szép leány csókja.

Megcsalt férjek egyesülete. Ilyen csodabogár is van már, természetesen Amerikában, a csodák és lehetetlenségek honában. Lehetne ugyan efféle egyesület

nálunk is, mivel felszarvazott férjek itt is szaladgálnak elég nagyszámban. De a magyar ember, ha már megcsalja az élete párja, nem viszi ki szégyenét az utcára hanem vagy lenyeli, vagy megöli a hűtlent.

Az amerikai férjek azonban egészen másképpen gondolkoznak s mivel mindennapi eset, hogy az asszony megcsalja, esetleg taképnél is hagyja az urát, elhatározták a férjek, hogy akik ilyen sanyaru, szégyenteljes sorsba jutottak, azok egy egyesületbe tömörülnek, ahol elmondják egymásnak tapasztalataikat, csalódásaikat.

Az egyesület már meg is alakult és a jelek után itélve ez lesz a világ legnagyobb és legnépesebb egyesülete.

Közgazdaság.

Gyakorlati gazdasági programm a munkásegyesületek számára.

Mult vasárnap nagy számban gyültek össze Sárvár és vidékének mezőgazdasági munkásai a sárvári munkásegyesület helyiségében, hogy ezen egyesület legközelebbi teendőit megállapitsák.

Ensbruder János elnök felkérésére De Pottere Brunó a Nyugatmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesületének igazgatója élénk figyelem közt tartott tartalmas előadást azon fontos kérdésről, vajjon gyakorlati gazdasági téren miként kell és mily utou lehet a munkásegyesületek működését hatékonyabbá és eredményesebbé tenni? E célra elsősorban egy vidéki központra volna szükség, mely megfelelő munkaprogrammal és kellő irányitással látná el a községi mezőgazdasági munkásegyesületeket. E vidéki központok teendőinek végzésére, szóló elsősorban a vármegyei gazdasági e yesületeket tartja hivatottaknak, mert azokban tömörült nagy és középbirtoknak ma elsőrendü gazdasági érdeke, hogy a mezőgazdasági munkásosztályt, annak gazdasági helyzetének megkönnyitése utján a további tömeges kivándorlástól lehetőleg visszatartsa. De miután a vármegyei gazdasági egyesületek Nyugatmagyarországon e rendkivül fontos feladatra ugy látszik nem igen vállalkoznak, célszerü, ha az Országos Széchenyi Szövetség kötelékében Szombathelyen egy országrészi Széchenyi Szövetség alakulna és a mezőgazdasági munkásosztály mozgalmait a földmivelési kormánynak már kilátásba helyezett leghatósabb erkölcsi és anyagi támogatásával irányitaná.

De ez az országrészi munkásegyesületi központ csak akkor töltheti be méltán fontos hivatását, ha oly általános gazdasági és részleteiben is gyakorlati munkaprogrammal láthatja el a községi munkásegyesületeket, mely munkatervnek minden egyes pontja rövid idő alatt hatalmas eszköznek bizonyulhat a mezőgazdasági munkásosztálynak ma még mindig sulyos anyagi helyzetének javitására.

Az ország különböző részeiben levő egyes munkásegyesületek működése közben bevált programmpontokat, melyek közvetlen anyagi segélyt hoznak és csak általánosab követésre várnak, az előadó a következőkben foglalta össze tömören:

1. Munkásházak épitése.
2. Kis állattenyésztéshez tenyészállatok kedvezményes beszerzése
3. A szükséges takarmánytermesztésre kisebb-nagyobb földtámlák szövetkezeti bérbevétele
4. Gazdasági és házi szükségletek közös szövetkezeti berendezése
5. Téli háziipari foglalkozás meghonositása és készült tárgyak értékesitése.
6. Bolgár konyhakertészeti telep létesitése.
7. Jó tejnek közös beszerzése.
8. Husnak önköltségen való kimérése.
9. Kenyérnek szövetkezeti kemencében való sütése.
10. Ingyenes jogvédelem.

Ezen tiz gyakorlati programmpont közül mindegyik községre találkozik egynéhány, mely a helyi viszonyok közt aktuálitással bir s melyeknek megvalósitása tényleg szép anyagi sikerrel járhat a munkásegyesületek tagjai részére. Igy a sárváriak is különösen e munkaterv 1., 5., 6., 7. és 8. pontjai iránt mutattak élénk érdeklődést, mely programmpontokra nézve előadó különös tekintettel az elérhető államsegélyre a részletes felvilagositást és szakszerü utmutatást készséggel megadta.

Élénk vita után és nagy érdeklődés közt határozatba ment, hogy a sárvári mezőgazdasági munkások 100 munkásház épitéséhez kérik a törvényhatóság közreműködését a törvény által előirt módozatok szerint. Erős visszhangra talált a bolgár rendszerü zöldségkertészet terve, melyhez a földmivelési kormány nagymérvü támogatást helyezett kilátásba a Nyugatmagyarországi Földmivelők Egyesülete utján. A jó tej közös beszerzését és a husnak önköltségen való kimérését a sárvári munkás egyesület már is bevezette munkástagjainak nagy előnyére.

Végül De Pottere igazgató javaslatára elhatároztatott, hogy a sárvári munkás egyesület az ujonnan megalakult gazdakörrel és fogyasztási szövetkezettel karöltve akciót indit egy népháznak Sárvárott való létesitése érdekében, hol a község összes népjóléti intézményei: gazdakör, fogyasztási szövetkezet, mintagépraktár, tej- és huskiméró, könyvtár stb. nyerne célszerü elhelyezést. A népház felépitéséhez járni szokott államsegélynek kieszközlésére az érdekelt testületek gróf Batthányi Lajos Oexcellenciáját fogják felkérni, ki már annyiszor, utóbb az ikervári állatdijazás alkalmából is fényes jelét adta annak, hogy a köznép gazdasági és szociális érdekeit menuyire szivén viseli.

A sárvári munkásegylet tagjai azon értékes tapasztalattal távoztak az értekezletről, hogy Darányi Ignác széleskörü és céltudatos agrárszociális politikája keretében kellő tömörüléssel mily hasznos irányban lehet a mezőgazdasági munkásság megélhetésén könnyiteni.

Tüzifa eladás.

Bükkfa hasábot (erdei öl) házba szállit **Waltersdorfer Mihály Kőszeg-Szerdahelyen** és pedig:

1 öl I. osztályu . . K 34.—
1 öl II. osztályu . . K 32.—
1 öl Bükkfadorong . K 30.—

Megrendeléseket elvállal

Hacker Dávid,
Király-ut 726.

Tatai brikett! Tatai darabos szén!

kitünő jutányos szobafütési szén.

Szállitja a

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V. Erzsébettér 19.

A Nagy Gábor-féle

DELAWARE szőlő faj

az egyedüli, melynek termeléséhez semmitéle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánik vele, aki soha szőlőtövet nem kezelt. Minden szállitmányhoz utasitás mellékeltetik ingyen és ebből hinézheti mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metszés, kapalás és felkötésből áll, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell, nem árt ennek a filoxera és bimbója, vesszője télben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójáról 3–4 fürt lódik. Valódi bőtermő legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetéveszteni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajjal, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle Delaware-szőlő olyan bort ad mint az asszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyiért kél el, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért

A DELAWARE szőlő bővebb leirását, termésének királyi közjegyzővel hitele-itett eredeti fénykép felvételeit szines kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó

képes árjegyzéket ingyen és bérmentve

küldöm mindenkinek, aki velem czimét tudatja. Oszvetlenül kérje meg ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról, ingesülteiről is ad reszletes, helyes utbaigazitásokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos KÓLY
posta, távirda és távbeszélő állomás

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven

Nyomdász tanoncnak

felvétetik egy jóravaló fiu

Rónai Frigyes
nyomdatulajdonosnál.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szesztogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkek árusitó üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szivesked jék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Tár.

BUDAPEST, V., Külső-Váczi-ut 74/39.

Helybeli elárusitó:

NAGY SÁNDOR.

STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt

Kapható minden jobb üzletben.

Védjegy: „Horgony!"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótleka

egy régjónak bizonyult haziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, ossznál és meghuléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt beszerzéskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz",

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

BÜKKFASZÉN

szivógázmótorok üzemeihez, gyári üzemekhez, vasalási célokra

kapható waggonrakományonként valamint

— — kisebb mennyiségben is — —

KREMZIR MIKSA

faszéntermelő czégnél BARCS

Termelő hely Gjulaves

Horvát-Szlavonország.

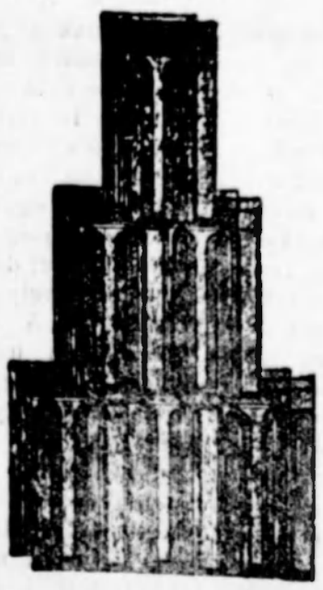

Bohn kikindai cserepe.

Saját érdekében

csak **BOHN**-féle

nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el és utasitson vissza más : : silány minőségü cserepet, mert : :

csak a **BOHN**-féle

cserép jutányos, szép és szakszerü fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉPGYÁR Zsombolya.

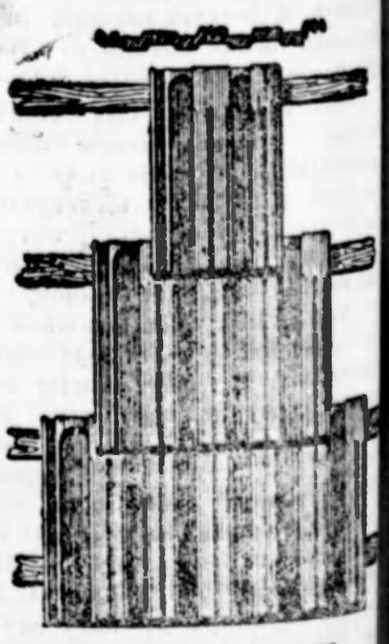

Bohn zsombolyai cserepe.

Nyom. Feigi Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.